

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, declarat de avocatul Rodica Palade în numele inculpatului

Ciurar Vasili Anatoli, născut la 13 iulie 1985,
originar și domiciliat mun. Bălți, str. Mira, 167.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.10.2014 - 04.12.2015;

Instanța de apel: 09.02. - 23.03.2016;

Instanța de recurs: 24.06. - 19.10.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 04 decembrie 2015, Ciurar Vasili a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 349 alin. (1) Cod penal, la 1 an 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat *în fapt* că, Ciurar Vasili la 20 iunie 2014 aproximativ la ora 16:30, aflându-se în incinta sălii de ședință nr. 4 din cadrul Judecătorei Bălți, amplasată pe adresa str. Hotinului, 43, mun. Bălți, având calitatea procesuală de inculpat pe cauza penală nr. 2013041097 de învinuire a sa, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (5) Cod penal, în cadrul căreia acuzarea de stat era susținută de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Volontir Natalia, în timp ce instanța de judecată s-a retras în camera de deliberare pentru pronunțarea încheierii asupra demersului înaintat de procuror referitor la prelungirea măsurii preventive sub formă de arest preventiv cu 90 zile în privința inculpatului Ciurar Vasili, ultimul, nefiind de acord cu calificarea acțiunilor infracționale cât și cu demersul procurorului, urmărind scopul schimbării caracterului activității acesteia de serviciu, în folosul acestuia, intenționat, în mod ilegal a amenințat procurorul Volontir Natalia cu cuvinte necenzurate, prin care nu numai că i-a jignit premeditat demnitatea de procuror, dar care după conținutul lor cuprindeau amenințări directe cu răfuiala fizică, amenințare cu vătămarea integrității corporale în adresa procurorului cât și în adresa membrilor familiei sale.

3. *Avocatul Palade Rodica în numele inculpatului*, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri

de achitare, din motiv că în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă a infracțiunii incriminate prin rechizitoriu, și anume lipsa acțiunilor de amenințare cu moartea sau vătămarea integrității corporale sau sănătății persoanei cu funcție de răspundere sau rudelor apropiate, între inculpat și procuror având loc un schimb de replici jignitoare, ori, careva probe obiective care ar dovedi incontestabil vinovăția lui Ciurar Vasili în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1) Cod penal, în cauză nu au fost administrate, instanța și-a întemeiat soluția de condamnare exclusiv pe declarațiile părții vătămate, pe când din declarațiile martorilor Stefciuc E., Zalevscaia G., Ciurar A., Buțucan M., Janu A. precum și prin raportul cu propunerea de a înceta urmărirea penală din 09 octombrie 2014 pe art. 349 alin. (1) Cod penal, rapoartele colaboratorilor din escortă (f. d. 17, 18, vol. I), cu certitudine confirmă adresarea jignitoare către procuror, fapt pentru care a fost încarcerat pentru 10 zile drept sancțiune disciplinară.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, a fost respins ca nefondat apelul apărării, cu menținerea sentinței fără modificări.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că, starea de fapt și de drept concordă cu materialele cauzei și corect au fost statuate de către prima instanță, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței în această parte.

De asemenea, instanța de apel a concluzionat că, prima instanță a dat apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punct de vedere al utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și obiectiv, călăuzindu-se de lege, ajungând la concluzia că în acțiunile inculpatului corect a fost reținută infracțiunea prevăzută de art. 349 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a reținut că vinovăția inculpatului Ciurar Vasili în săvârșirea infracțiunii incriminate prin rechizitoriu pe deplin a fost dovedită prin următoarele probe: declarațiile părții vătămate Volontir N.; martorilor Țurcan V., Stefciuc E., Zalevschi I., Janu A., Țurcan M.; raportul și plângerea părții vătămate Volontir N. (f.d. 5, vol. I); demersul de prelungire a arestului preventiv în privința lui Ciurar V. (f.d. 11-12, vol. I); încheierea Judecătoriei Bălți din 20 iunie 2014 privind prelungirea termenului arestului preventiv în privința lui Ciurar V. (f. d. 13, vol. I).

Referitor la individualizarea pedepsei stabilite, instanța de apel a afirmat că aceasta este în deplină corespundere cu prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal.

5. *Avocatul Rodica Palade în numele inculpatului*, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În susținerea cerințelor sale, recurentul a invocat motive similare din cererea de apel, inclusiv că deși instanța de apel a făcut referire la declarațiile martorilor Țurcan V., Stefciuc E., Zalevschi I., Janu A., Buțucan M., aceasta nu a elucidat conținutul real al acestor probe care de fapt adevăresc nevinovăția lui Ciurar V. de săvârșirea infracțiunii incriminate prin rechizitoriu și se bazează exclusiv pe declarațiile părții vătămate din care nu rezultă că inculpatul ar fi amenințat-o cu moartea sau răfuială fizică ori cu vătămarea corporală.

Apărarea a mai indicat la faptul că, instanța de apel a ignorat argumentele apărării prin care se susține că, inculpatul a fost provocat de către partea vătămată,

care l-a insultat (*fapt confirmat prin declarațiile martorului Janu A.*) și acesta i-a răspuns în același mod, ori, inculpatul nu a avut motive pentru a înjura procurorul deoarece demersul în privința sa privind prelungirea termenului de arest deja a fost examinat de către judecătorul de instrucție, fapt care ar fi schimbat situația, mai mult, constatarea instanțelor de fond referitor la frica și intimidarea părții vătămate este neîntemeiată și în raport cu faptul că Ciurar V. este o persoană grav bolnavă, aflată în stare de arest.

Totodată, recurentul a invocat, că instanța de apel a trecut sub tăcere faptul că, partea vătămată a depus plângerea mai târziu, la 04 iulie 2014, fapt care dovedește că nu au fost careva amenințări din partea inculpatului, mai mult, la 23 iunie 2014, Ciurar V. a fost sancționat disciplinar de către administrația Penitenciarului nr. 11, Bălți, la 10 zile încarcerare pentru incidentul dat, iar în rapoartele colaboratorilor escortei (f. d. 17, 18, vol. I), rezultă că, într-adevăr inculpatul s-a adresat către procuror cu cuvinte necenzurate, însă despre careva ofense sau amenințări în partea procurorului, cu atât mai mult asupra familiei acestuia, nu au fost reflectate.

La fel, din încheierea judecătorului de instrucție din 14 iulie 2014 este indicat numai despre ofensarea părții vătămate, respectiv în opinia apărării inculpatul pentru fapta discutată a fost pedepsit deja cu 10 zile încarcerare, ori, nimeni nu poate fi supus răspunderii penale de două ori pentru una și aceeași faptă.

Sub aspectul pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, recurentul a menționat că, în acțiunile inculpatului Ciurar V. lipsește latura obiectivă, subiectivă, intenția directă, referindu-se la faptul că, trebuie să fie acțiuni concrete și reale de realizare, pe care victima le percepe ca fiind reale și realizabile.

Apărarea a susținut că, inculpatul fiind grav bolnav a cerut amânarea ședinței de judecată, cerere susținută și de apărare, însă instanța de apel nemotivat a respins-o și a purces la continuarea ședinței de judecată, fapt care a limitat apărarea în posibilitatea normală de a adresa întrebări suplimentare inculpatului și părții vătămate.

În final recurentul a remarcat că, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

6. Asupra recursului declarat, a depus referință procurorul care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, din motiv că temeiurile invocate de recurent nu și-au găsit confirmare în speță, iar decizia atacată a instanței de apel este una legală și întemeiată.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Potrivit textului recursului declarat de avocatul Palade Rodica se invocă ca

temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului menționat, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective.

Din conținutul recursului rezultă că, apărarea invocă dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor și a vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Astfel, instanța de apel în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția lui Ciurar Vasili în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1) Cod penal, să fie justă și întemeiată.

Necăținând la faptul că inculpatul vina nu a recunoscut, instanțele de fond au constatat că vinovăția acestuia pe deplin a fost dovedită prin declarațiile părții vătămate Volontir N. care au fost confirmate prin declarațiile martorilor Țurcan V., Stefciuc E., Zalevschi I., Janu A., Țurcan M. *care au fost audiați în conformitate cu prevederile legale, fiind avertizați asupra răspunderii ce o poartă conform art. 312 Cod penal, iar conform art. 108 Cod penal, depunând jurământul, au declarat că inculpatul nu era de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor sale în baza art. 188 alin. (5) Cod penal, manifestând un comportament agresiv, numind procurorul cu cuvinte necenzurate și amenințându-l cu răfuială fizică pe acesta precum și membrii familiei acestuia, inclusiv prin raportul și plângerea părții vătămate Volontir N. (f. d. 5, vol. I); demersul de prelungire a arestului preventiv în privința lui Ciurar V. (f. d. 11-12, vol. I); încheierea Judecătoriei Bălți din 20 iunie 2014 privind prelungirea termenului arestului preventiv în privința lui Ciurar V. (f.d. 13, vol. I).*

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpat în săvârșirea infracțiunii incriminate nu poate servi ca temei pentru achitarea acestuia, dat fiind faptul că, în cursul judecării cauzei au fost administrate probe care confirmă cu certitudine vina acestuia în săvârșirea infracțiunii nominalizate, iar cele invocate de recurent sub acest aspect sunt apreciate de către instanța de recurs drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare.

Afirmațiile recurentului, precum că instanțele de fond incorect au apreciat probele punându-le la baza sentinței de condamnare, nu pot fi reținute ca temei de admitere a recursului declarat, deoarece, ca probe acestea au fost colectate cu respectarea procedurii penale, verificate și apreciate de instanțe în modul corespunzător.

Pornind de la doctrina juridică de specialitate, Colegiul penal enunță că, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1) Cod penal, constă în fapta prejudiciabilă care se caracterizează în amenințarea cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, fie cu nimicirea bunurilor persoanei cu funcție

de răspundere, rudelor ei apropiate, ori în aceeași amenințare împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.

Din textul dispoziției de la alin. (1) art. 349 Cod penal, rezultă că fapta prejudiciabilă corespunzătoare presupune prezența următoarelor modalități normative cu caracter alternativ: 1) amenințarea cu omor; 2) amenințarea cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății; 3) amenințarea cu nimicirea bunurilor.

Toate aceste trei modalități reprezintă forme ale amenințării și dincolo de nuanțe, elementul de convergență al acestor modalități îl constituie noțiunea de amenințare.

În principiu, amenințarea constituie influențarea asupra psihicului victimei, care constă în a o încunoștința că va fi supusă unui rău în cazul în care nu se va supune voinței făptuitorului, mai mult, amenințarea presupune recurgerea făptuitorului la anumiți factori psihici: cuvinte, gesturi, demonstrarea armei etc.

Constatând ca fiind corectă soluția primei instanțe referitor la încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Ciurar Vasili, Colegiul penal conchide că, instanța de apel corect a apreciat drept nefondată solicitarea apelantului privind achitarea inculpatului, ori versiunea susținută privind injuria, pretinsă a fi reciprocă, în opinia Colegiului penal a fost inventată de inculpat cu scop de auto-apărare, ținându-se cont inclusiv și de calitatea procesuală a părților în cadrul procesului penal, mai mult, instanța de apel corect a concluzionat că, apărarea nu și-a argumentat poziția prin prisma probelor dobândite, iar afirmația referitor la pretinsele relații de conflict cu reprezentanții penitenciarului, motiv pentru care aceștia ar fi depus depoziții în defavoarea inculpatului, nu pot fi reținute, nefiind confirmate prin probe.

În atare împrejurări, instanța de apel corect a conchis, că atât expunerile injurioase și amenințătoare cu răfuiala fizică formulate de către inculpat în adresa părții vătămate, cât și comportamentul agresiv manifestat față de ea, prin nesubordonare și neconformare cerințelor legale, inclusiv și a gardienilor din escortă, nu numai că au intimidat-o în calitate participant al procesului penal, ci și i-au stârnit frică pentru integritatea sa și a membrilor familiei sale, ținând cont de persoana inculpatului ce nu este la prima abatere de la legea penală, activitatea lui criminală, precum și comportamentul de care a dat dovadă pe întreaga perioadă a urmăririi penale.

Cât privește aplicarea față de inculpat a sancțiunii disciplinare cu încarcerarea pe termen de 10 zile, Colegiul penal la fel consideră relevante argumentele instanței de apel la acest segment, și anume că, aceasta nu constituie impediment pentru tragerea lui la răspunderea penală, în cazul în care i s-a constatat vinovăția în săvârșirea fetei penale prevăzută de art. 349 alin. (1) Cod penal, ori, aplicarea sancțiunii disciplinare nu exclude răspunderea penală.

Este de menționat și faptul că motivele expuse în recurs au fost anterior invocate în apel, iar instanța de apel, pe deplin le-a examinat apreciind toate probele din dosar în ansamblu și conform art. 414 alin. (3), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, s-a pronunțat detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

O nouă reapreciere a probelor nu poate fi efectuată de către instanța de recurs, deoarece aceasta judecă numai temeiurile de drept.

Colegiul menționează că, la etapa recursului ordinar instanța de recurs nu declanșează un control asupra fondului cauzei, ci verifică doar dacă s-au aplicat corect normele de drept la faptele constatate de prima instanță și, după caz, de instanța de apel.

Colegiul constată că erori de drept în speța nominalizată nu s-au stabilit, acțiunilor săvârșite de către Ciurar Vasili le-a fost dată apreciere și încadrare juridică corectă, iar pedeapsa i-a fost stabilită cu respectarea prevederilor art. art. 7, 61, 75, Cod penal, fiindu-i aplicată o pedeapsă în limitele sancțiunii normelor penale în baza cărora a fost declarat vinovat, astfel temeiuri de a interveni în hotărârea judecătorească în această parte la fel nu s-au stabilit.

Subsidiar, referitor la critica recurentului pe marginea cererii inculpatului din cadrul ședinței de judecată a instanței de apel, care în viziunea apărării nemotivat a fost respinsă de către instanța de apel, Colegiul penal remarcă că, analizând procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 23 martie 2016 (f.d. 209-210, vol. I), rezultă că, alegațiile apărării în sensul descris supra sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute de către instanța de recurs, ori, instanța de apel la acest segment argumentat a respins cerința inculpatului menționând că instanței nu i-a fost prezentată o confirmare medicală referitor la starea sănătății inculpatului, precum și la imposibilitatea prezenței în ședința de judecată.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursului declarat, din motiv că acesta este vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Rodica Palade în numele inculpatului Vasili Ciurar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, în cauza penală în privința lui *Ciurar Vasili Anatoli*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 noiembrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev